

**U C H W A Ł A Nr XXIV/179/2013
RADY MIEJSKIEJ W ŻŁOTYM STOKU**

z dnia 29 stycznia 2013 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Żłoty Stok na lata 2013 – 2016.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) **Rada Miejska w Żłotym Stoku uchwała:**

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY ŻŁOTY STOK
NA LATA 2013-2016**

**Rozdział I
Wstęp**

§ 1.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

§ 2.

Przemoc jest intencjonalna tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

§ 3.

Przemoc:

- 1) narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje przewagę siły;
- 2) narusza podstawowe prawa ofiary;
- 3) powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie fizyczne i psychiczne ofiary; narażając je na poważne szkody, włącznie z utratą życia;
- 4) siły są nierównomierne - ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.

**Rozdział II
Charakterystyka przemocy w rodzinie**

§ 4.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem i może przybierać różne formy tj.:

- 1) **przemoc fizyczna** - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie środkami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nie udzielenie koniecznej pomocy itp.;

- 2) **przemoc psychiczna** - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb itp.;
- 3) **przemoc seksualna** - wymuszenie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych itp.;
- 4) **przemoc ekonomiczna i zaniedbanie** - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokojenie materialnych potrzeb rodziny, brak opieki i uniemożliwienie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną itp.).

Rozdział III

Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żółтым Stoku w związku z rozpoznaną formą przemocy w rodzinie

§ 5.

1. Na terenie Gminy podejmowane są działania wspierające ofiary przemocy domowej i zapobiegające przemocy.
2. Zgodnie ze swoimi kompetencjami, odpowiednie działania na terenie gminy podejmują:
 - 1) Ośrodek Pomocy Społecznej;
 - 2) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy;
 - 3) Rewir Dzielnicowych;
 - 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Działania podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej dotyczą:
 - 1) udziału w zespole interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy;
 - 2) wszczynania procedury „Niebieska Karta”;
 - 3) udzielania pomocy materialnej ofiarom przemocy;
 - 4) kierowania osoby potrzebującej pomocy po porady do kuratora zawodowego, psychologa i terapeuty uzależnień, dyżurujących w Punkcie Konsultacyjnym w Żółтым Stoku;
 - 5) informowania o funkcjonowaniu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
 - 6) utrzymywania stałych kontaktów z osobami potrzebującymi pomocy;
 - 7) przekazywania wniosków do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku sprawców przemocy mających problem alkoholowy.

Rozdział IV

Cele i założenia programu

§ 6.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmiana postaw i świadomości społecznej w zakresie problemów osób krzywdzonych wraz ze zniesieniem stereotypów utrudniających zapobieganie przeciwdziałania przemocy.

§ 7.

Cele szczegółowe programu

1. Zapobieganie występowania przemocy poprzez podnoszenie świadomości społecznej i ograniczanie zaburzenia społecznego związanego z występowaniem przemocy poprzez realizację zadań:

- 1) edukację dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją prowadząc działania:
 - a) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu sprzyjających zachowaniom nieagresywnym,
 - b) prowadzenie zajęć wychowawczych i informacyjnych w placówkach oświatowych oraz w działaniach świetlicowych.
- 2) objęcie opieką socjalną rodzin dysfunkcyjnych poprzez:
 - a) prowadzenie wywiadów środowiskowych:
 - b) poradnictwo medyczne, prawne, psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne, z zakresu pomocy społecznej,

2. Zatrzymanie sytuacji przemocy - zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy poprzez realizację zadań:

- 1) udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie w dotychczasowym miejscu pobytu poprzez:
 - a) wszczęcie i realizacja procedury „Niebieska Karta”,
 - b) współpraca z ośrodkami wsparcia i innymi instytucjami,
 - c) zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy (porady, psychologa, pedagoga, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy)
 - d) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 2) udzielanie pomocy i wsparcia osobom zmuszonym opuścić miejsce zamieszkania poprzez:
 - a) udzielanie informacji na temat bezpiecznego schronienia (np. ośrodek interwencji kryzysowej, schroniska),
 - b) przeprowadzanie rozmów motywacyjnych ze sprawcą przemocy oraz ofiarą przemocy,
 - c) występowanie z wnioskiem do Sądu o wgląd w sytuację rodziny,
 - d) informowanie o możliwości korzystania z różnych form pomocy.

3. Poprawa skuteczności działań osób uprawnionych i zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy, monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności działań poprzez realizację zadań:

- 1) oddziaływanie na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą w rodzinie poprzez podejmowane działania:
 - a) systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie w szczególności wśród pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - b) szkolenia, konferencje i kampanie na temat przemocy w rodzinie,
 - c) poradnictwo, udzielanie informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia dla ofiar oraz świadków przemocy w rodzinie

- 2) działania ograniczające skutki wypalenia zawodowego dla osób pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie;
- 3) oddziaływanie na społeczność lokalną w celu włączenia w monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w tym:
 - a) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
 - b) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w grupach, w których występuje przemoc w rodzinie.

Rozdział V Realizatorzy Programu i jego partnerzy

§ 8.

1. Program realizuje Gmina Złoty Stok we współpracy z:
 - 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Złotym Stoku;
 - 2) Zespołem Interdyscyplinarnym w Złotym Stoku;
 - 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złotym Stoku;
 - 4) Szkołami i placówkami oświatowymi w Gminie Złoty Stok;
 - 5) Zakładami Opieki Zdrowotnej w Złotym Stoku;
 - 6) Komisariatem Policji w Kamieńcu Ząbkowickim.
2. Partnerzy programu:
 - 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śl.;
 - 2) Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bardzie;
 - 3) Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śl.;
 - 4) Prokuratura Rejonowa w Ząbkowicach Śl..

Rozdział VI Przewidywane efekty realizacji programu

§ 9.

Przewidywane efekty przy realizacji Programu zależą od stopnia współpracy wszystkich jednostek i instytucji, zaangażowania osób pracujących i realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, ich wrażliwości na problem krzywdzenia ofiar, a także od wrażliwości społecznej mieszkańców.

§ 10.

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy odgrywać będą działania profilaktyczne i umiejętność osób zaangażowanych w rozpoznawanie i niwelowanie zagrożeń, zwłaszcza gdy ofiarą przemocy jest dziecko.

§ 11.

1. Zasadniczą rolę we wspieraniu rodziny dotkniętej przemocą pełni Zespół Interdyscyplinarny.
2. Do głównych przewidywanych efektów realizacji programu należy zaliczyć:
 - 1) spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
 - 2) zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
 - 3) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
 - 4) zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy;
 - 5) usprawnienie systemu współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się udzielaniem pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Rozdział VII
Termin realizacji programu, monitoring i ewaluacja

§ 12.

Program realizowany będzie w okresie od stycznia 2013 roku do grudnia 2016 roku.

§ 13.

1. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje na bieżąco Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotym Stoku.
2. Kierownik OPS podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.
3. Kierownik OPS monitoruje na bieżąco pracę Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej lub wyznaczony przez niego pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej przedkłada roczne sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Miejskiej w oparciu o sprawozdania sporządzane półrocznie dla potrzeb Kierownika przez Zespół Interdyscyplinarny, za każdy rok kalendarzowy do końca marca następnego roku.

Rozdział VIII
Zasady finansowania programu

§ 14.

Źródło finansowania zadań wynikających z Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Złoty Stok na lata 2013 – 2016, stanowiąc będą środki pochodzące z budżetu Gminy, oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

Rozdział IX
Postanowienia końcowe

§ 15.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Złotego Stoku.

§ 16.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazała, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a Państwo ma obowiązek uwzględnić jej dobro w swej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Stąd zadaniem Państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami, w tym przed przemocą ze strony osób najbliższych.

W literaturze socjologicznej pojawia się wiele definicji rodziny. Wszystkie jednak opisują rodzinę jako małą grupę społeczną, grupę niezastąpioną, stanowiącą załączek szerszej społeczności. Rodzina to niepowtarzalne środowisko kształtujące osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, które opierają się na wartościach duchowych.

Przemoc domowa jest problemem wieloaspektowym i rozpatrywać go można z różnych perspektyw: psychologicznej, społecznej, prawnej, medycznej, moralnej zatem do jej rozwiązania niezbędne jest interdyscyplinarne, kompleksowe podejście, umożliwiające uruchomienie działań będących odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby w każdym z wymienionych obszarów. Powszechnie postrzeganie przemocy opiera się na założeniu, że jest to każdy akt godzący w osobistą wolność jednostki, zmuszanie jednostki do zachowań niezgodnych z jej własną wolą.

Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni, chociaż w literaturze fachowej spotyka się coraz częściej odnotowanie faktu stosowania przemocy wobec mężczyzn. Mężczyzna nie zgłasza aktów przemocy ze strony swojej partnerki na co ma wpływ wiele czynników, a jednym z najważniejszych jest wstyd. Przemoc kobieca jest inna, bardziej wyrafinowana, częściej psychiczna niż fizyczna. Inną kategorię ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej, niż o dzieciach i kobietach są osoby niepełnosprawne i ludzie starzy.

1 sierpnia 2010 roku weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842). Nowelizacja kładzie nacisk na rozwój profilaktyki, rozszerza formy pomocy udzielanej bezpłatnie ofiarom przemocy w rodzinie oraz nakłada na gminy nowe obowiązki, w tym opracowania i realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także tworzenia gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Takie postrzeganie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nakłada na Gminę obowiązek skonstruowania programu, który będzie źródłem wskazań dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania temu problemowi.

Intencją ustawodawcy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy, jako mechanizmu skoordynowanych działań na rzecz ofiar przemocy i jej sprawców w ich miejscu zamieszkania lub przebywania.